

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 05317-13/2018-ERU

V Jihlavě dne 4. června 2019

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti Služba Spáčil, s.r.o., se sídlem E. Rošického 955/40, 721 00 Ostrava - Svinov, IČ: 268 43 838 (dále též „účastník řízení“), zastoupené [REDAKCE], advokátem se sídlem [REDAKCE], proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05317-8/2018-ERU ze dne 5. září 2018 (sp. zn. OSR-05317/2018-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným z přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 12. června 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Ostrava, část obce Slezská Ostrava, na ulici Na Rakovci, u nemovitosti č. p. 1638, zemní práce, při kterých došlo k poškození ocelové středotlaké plynovodní přípojky DN 32, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně, za což mu byla uložena pokuta ve výši 17 000 Kč a dále povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu věcně příslušný na základě § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla podle § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti Služba Spáčil, s.r.o., se sídlem E. Rošického 955/40, 721 00 Ostrava - Svinov, IČ: 268 43 838, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05317-8/2018-ERU ze dne 5. září 2018 (sp. zn. OSR-05317/2018-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Kontrola a správní řízení v prvním stupni

Energetický regulační úřad zahájil u účastníka řízení kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, jejímž předmětem

bylo prověřováno, zda účastník řízení při činnosti v blízkosti plynárenského zařízení neporušil některou z povinností nebo zákazů uvedených v § 68 energetického zákona.

Kontrolní zjištění Energetického regulačního úřadu byla obsažena v Protokolu o kontrole č. [REDAKCE] ze dne 28. února 2018, č. j. 13160-11/2017-ERU, v němž bylo konstatováno, že účastník řízení prováděl dne 12. června 2017 ve městě Ostrava, část obce Slezská Ostrava, na ulici Na Rakovci, u nemovitosti č. p. 1638, v blízkosti plynárenského zařízení (středotlaké plynovodní přípojky DN 32) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení.

Příkazem Energetického regulačního úřadu č. j. 05317-3/2018-ERU ze dne 1. června 2018 byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil jednáním specifikovaným ve výrokové části tohoto rozhodnutí, za což mu byla uložena pokuta ve výši 17 000 Kč. Energetický regulační úřad se ztotožnil s kontrolním zjištěním, shledal naplnění formálních znaků i materiálního znaku přestupku a při ukládání pokuty zohlednil jako přitěžující okolnosti činnost prostřednictvím zemního stroje a únik středního množství plynu. Naopak jako polehčující okolnosti posoudil vydání stanoviska správce plynárenského zařízení, poškození zařízení menšího významu z hlediska energetického, nepřerušeni dodávky plynu žádnému zákazníkovi, úhradu způsobené škody a okolnost prvního porušení právních předpisů v působnosti Energetického regulačního úřadu.

Dne 8. června 2018 podal účastník řízení proti příkazu č. j. 05317-3/2018-ERU ze dne 1. června 2018 včasný odpor, kterým byl předmětný příkaz zrušen, na základě čehož správní řízení pokračovalo.

Následně Energetický regulační úřad účastníkovi řízení poskytl možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit aktuální majetkové poměry, přičemž účastník řízení dne 22. srpna 2018 zaslal přiznání k dani z příjmů právnických osob, rozvahu a výkaz zisku a ztráty za rok 2017 a výsledovku a rozvahu za rok 2018.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 05317-8/2018-ERU ze dne 5. září 2018 byl účastník řízení opětovně uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil jednáním popsáním ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Za spáchání přestupku mu byla uložena pokuta ve výši 17 000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč.

Energetický regulační úřad v rozhodnutí popsal, že účastník řízení prováděl zemní práce na základě objednávky, č. zakázky [REDAKCE] ze dne 31. května 2017, uzavřené se společností Dobré stavby, s.r.o., jako objednatelem. Pro stavbu bylo vydáno stanovisko správce plynárenského zařízení, v němž bylo uvedeno, že v zájmovém prostoru stavby dojde ke styku se středotlakým plynovodem a středotlakou plynovodní přípojkou. Správní orgán se odkázal na vyjádření účastníka řízení, který v rámci kontroly uvedl, že práce prováděl jeho zaměstnanec podle pokynů objednatele, kdy tento zaměstnanec měl odkopat starou vodovodní přípojku, přičemž došlo k dotyku stroje se zděnou skříňkou, ve které se nacházel plynový přivaděč. Tento dotyk vedl k ulomení plynového ventilu a k úniku plynu. Energetický regulační úřad dále uvedl, že zděná skříňka byla již před příchodem zaměstnance účastníka

řízení zasypána předchozím výkopem, plynový rozvaděč byl ve špatném stavu a dům, u něhož práce probíhaly, byl asi 6 let neobydlený.

Energetický regulační úřad opětovně shledal naplnění formálních znaků přestupku, odkázal na objektivní odpovědnost právnických osob, posoudil společenskou škodlivost jednání účastníka řízení a při ukládání sankce se řídil obdobnými úvahami jako v příkazu č. j. 05317-3/2018-ERU ze dne 1. června 2018, na základě čehož uložil účastníkovi řízení pokutu ve stejné výši.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05317-8/2018-ERU ze dne 5. září 2018, které bylo doručeno účastníkovi řízení dne 6. září 2018, podal účastník řízení dne 17. září 2018 rozklad.

Účastník řízení namítal, že sice spáchal předmětný přestupek, ale ve správním řízení nebylo dostatečně zohledněno, že se nejednalo o úmyslné jednání, šlo o první přestupek za celou dobu jeho podnikatelské činnosti, nedošlo k přerušení dodávek plynu žádnému zákazníkovi, plynový rozvaděč byl bez měření, bez dvířek a celkem ve špatném stavu. Nadto okamžitě reagoval na následek svého jednání, podnikl veškeré kroky k odstranění poškození a uhradil vzniklou škodu. Energetický regulační úřad neposoudil skutečnost, že není povinen vždy udělit pokutu, a objektivně neřešil otázku možného zásahu do práv účastníka řízení z pohledu zásady potřebnosti, vhodnosti a přiměřenosti, nezabýval se účelem uložené sankce a nebyl vzat zřetel na individuální okolnosti tohoto případu. Účastník řízení v tomto ohledu odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. srpna 2002, kde soud definoval zásadu proporcionality ve vztahu k zásahu do základních práv a svobod. Správní orgán se dále podle účastníka řízení nezabýval konkrétní společenskou škodlivostí jeho jednání a faktickou závažností spáchaného přestupku. Uložená pokuta je tak nepřiměřená a neadekvátní ke spáchanému přestupku.

Z těchto důvodů účastník řízení navrhl, aby předseda Rady napadené rozhodnutí ve všech výrocích zrušil.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), platí, že odvolací orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada tudíž musí plně přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Rada Energetického regulačního úřadu po přezkoumání věci neshledala nesoulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy.

Předně Rada uvádí, že účastník řízení spáchaný skutek nikterak nerozporuje, o naplnění formálních znaků přestupku, a tedy porušení § 68 odst. 3 energetického zákona,

není v tomto případě pochyb. Jen pro úplnost Rada uvádí, že porušení § 68 odst. 3 energetického zákona se dopustí mj. každý, jehož činností dojde k poškození energetického zařízení. Vzhledem k tomu, že odpovědnost za přešůpek právníckých osob je objektivní, tedy bez ohledu na zavinění, bylo v posuzované věci nutné prokázat, že škodlivý následek (poškození energetického zařízení) byl spáchán v příčinné souvislosti (kauzální nexus) s jednáním účastníka řízení. V kontrole bylo zjišřeno, že činnost prostřednictvím zemního stroje, která vedla k poškození energetického zařízení, prováděl zaměstnanec účastníka řízení. Tuto skutečnost účastník řízení ani samotný zaměstnanec nijak nevyvrací, naopak ji dosvědčují, proto považuje Rada tuto skutečnost za dostatečně prokázanou, a to i s ohledem na podklady založené v kontrolním spise.

Pro učinění závěru o spáchání přešůpku však nestačí pouze shledání formálních znaků přešůpku, ale rovněž shledání společenské škodlivosti jednání, kterou je třeba posuzovat v každém konkrétním případě. Je přitom třeba rozlišovat společenskou škodlivost typovou, která obecně vedla zákonodárce k postihování určitých typů jednání jako protiprávních, a společenskou škodlivost konkrétní, kterou je třeba posoudit v každém individuálním případě, aby mohlo být určité jednání postihováno jako přešůpek. Ačkoliv se Rada ztotožňuje s námitkou účastníka, že prvostupňový orgán mohl konkrétní společenskou škodlivost odůvodnit podrobněji, když jeho argumentace směřuje spíše k odůvodnění společenské škodlivosti typové, nesouhlasí s tím, že by jednání účastníka řízení vykazovalo společenskou škodlivost nepatrnou nebo nižší než nepatrnou. Účastník řízení při svém jednání věděl, že se nachází v ochranném pásmu energetického zařízení nebo v jeho blízkosti, přesto v rozporu se stanoviskem správce tohoto zařízení práce prováděl strojně (traktorbagr Komatsu), přičemž se spoléhal na to, že plynárenské zařízení nepoškodí. Navíc, jak uvedl zaměstnanec účastníka řízení, takto postupoval za účelem obnažení vykopávané vodovodní přípojky co nejbliže k plynové zděné skřínce, která byla v té době zasypána výkopem z dřívějšíka, tedy z důvodu co největšího ulehčení práce. Z hlediska způsobu provádění zemních prací tak účastník řízení postupoval značně neopatrně a riskantně. Následkem takového jednání pak byl únik plynu do ovzduší a nutný výjezd příslušných pracovníků, kteří provedli opravu energetického zařízení, a to ke škodě správce plynárenského zařízení. Nedbalý způsob provádění zemních prací v kombinaci s únikem plynu do ovzduší (a s tím souvisejícími dalšími riziky, jako je nebezpečí požáru, výbuchu, poškození vegetace, emise skleníkových plynů apod.) a nutným výjezdem pracovníků k odstranění následků nehody představuje zajisté naplnění konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení.

Rada uznává, že společenská škodlivost jednání účastníka řízení byla nižší než v jiných posuzovaných případech, a to zejména s ohledem na nízký energetický význam plynovodní přípojky, která vedla k neobývanému domu, avšak to samo o sobě ještě neznamená, že by se přešůpku nedopustil. Jako primární je ostatně třeba hodnotit nikoliv zásah do plynulosti zásobování plynem do odběrného místa (zde neobývaného), ale narušení provozu plynárenské soustavy, již je předmětné zařízení součástí. Tato skutečnost, stejně jako další okolnosti popisované účastníkem řízení v rozkladu, však musela být zohledněna při uvažování o výši uložené pokuty, přičemž z odůvodnění napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že zohledněna byla. Stejně tak posuzoval Energetický regulační úřad jako polehčující okolnosti i to, že se účastník řízení dopustil porušení předpisů v působnosti Energetického regulačního úřadu poprvé, nebyla přerušena dodávka plynu žádnému zákazníkovi, nehoda byla bezprostředně nahlášena a náhrada škody uhrazena. Přes existenci

všech těchto polehčujících okolností shledal Energetický regulační úřad nutnost uložení pokuty a Rada se s tímto postupem ztotožňuje. Naopak Rada nespátňuje důvod, proč by měla být jako polehčující posouzena okolnost, že plynový rozvaděč byl bez měření, bez dvířek a celkem ve špatném stavu, když stav energetického zařízení, pokud nepřispěl nebo nebyl důvodem jeho poškození, nemá na spáchání tohoto přestupku žádný vliv, především však neodůvodňoval výše popsaný přístup účastníka řízení. Zde bylo důvodem poškození neopatrné provádění zemních prací, kdy strojem došlo k posunu zděné zídky a ulomení plynového ventilu, nikoli stav tohoto zařízení.

Posouzení celé řady polehčujících okolností se promítlo i do výše uložené sankce, kterou Rada shledává jako přiměřenou okolnostem případu a odpovídající rozhodovací praxi správního orgánu. Obecně lze říci, že za tento typ přestupku ukládá Energetický regulační úřad obvykle pokuty několikanásobně vyšší, avšak v případě účastníka řízení, kde byla vyhodnocena společenská škodlivost nižší, logicky došlo k uložení výrazně nižší pokuty. Tato pokuta pak nemůže být v případě účastníka řízení ani likvidační vzhledem k jeho majetkovým poměrům a je uložena v takové výši, aby mohla plnit represivní a preventivní funkci.

Za zcela nepřiléhavý pak považuje Rada odkaz na nálezný Ústavního soudu ohledně zásady proporcionality, neboť v předmětném nálezu soud řešil ústavnost právní úpravy, která umožňovala uložit pokutu pouze v rozmezí 500 000 Kč – 1 mil. Kč, což neumožňovalo správnímu orgánu uložit sankci nižší a přihlídnout tak ke konkrétním okolnostem případu a majetkovým poměrům pachatelky. Test proporcionality může být prováděn v mnoha případech, ať již při přijímání právních předpisů ze strany zákonodárce, při hodnocení přiměřenosti autoritativních zásahů do právní sféry adresátů při aplikaci práva, anebo v případě poměřování v konfliktu stojících právních principů či ústavně zaručených práv a svobod. Sankce je nicméně legálním a legitimním prostředkem představujícím zásah do majetkové sféry pachatele přestupku, přičemž správní orgán při jejím ukládání musí postupovat v souladu s právními předpisy, především základními zásadami činnosti správních orgánů (§ 2 až 8 správního řádu) a způsobem určení druhu a výměry správního trestu (§ 37 zákona o odpovědnosti za přestupky). Výše uložené sankce je pak výsledkem správního uvážení rozhodujícího správního orgánu, přičemž úvahy správního orgánu musí být vtěleny do odůvodnění rozhodnutí a musí být srozumitelné a přezkoumatelné. V tomto ohledu Rada neshledala, že by prvostupňový orgán jakkoli pochybil.

Na základě výše uvedeného tak má Rada za to, že účastník řízení se spáchání přestupku dopustil, kdy lze v jeho případě shledat naplnění jak formálních znaků přestupku, tak i jeho materiální stránky, přičemž uložená pokuta je odpovídající okolnostem daného případu.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a rovněž splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí. Podle § 68 odst. 3 správního řádu byly uvedeny důvody výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Vzhledem k tomu, že Rada neshledala žádný

důvod pro zrušení či změnu napadeného rozhodnutí, rozhodla o rozkladu tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. rozklad zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Jan Pokorný, v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

Služba Spáčil, s.r.o., prostřednictvím [REDACTED]